

Mart
Lenardič

Po krvi je zadišalo, po grozi, po mucih,
po latvici mleka.
V praznem telesu, v kalnem očesu
se je rodil zločin.

Stopale so po lestvicah blede živali,
ni je strani neba brez njihovih
senc otožnih.
Stopale, niso za kri se zmenile.
Niso se iz krvi rodile.

Sveta ni v živalih, v lestvicah, ni ga
v straneh neba;
ne zastanejo, ne spremenijo barve dlak.

Vendar jih tokrat ni bilo videti,
ni jih bilo slišati.
Odpirale so se drobne stvari, se razdelile;
daleč stran so topotale mrke živali,
niti vznemirjene, niti spokojne.

Za milost zaprosi. Za konec
neutrudnega ponavljanja,

neutrudnega pojavljanja
v tilnik strmečih, priljudnih živali.

Skoči, skoči!, ko bi se le odmaknila,
ko bi se vse odmaknilo.
Ko bi spoznal, da se v večnosti
vrti čas, da je vanjo vdrt.
Skoči!, skoči!.

V tilnik strmeče oči.
Oči strašnih, belih živali.
Njih za milost zaprosi.

Kruta je dečkova usoda,
ki mu odnaša življenje;
krute so dečkove sanje, polne moči,
ki padajo v čas.

Vrnila se je jeklenolasa,
ki kot da je za vselej odšla.
Vrnila se je še bolj strašna in kričeča,
zla, krasna in lepa,
nedolžna in čistega srca.
Vrnila se je strašna jeklenolasa,
v slavi trobent in jarki svetlobi neba.

Ošinila je za trenutek otroka
ter se odvirtela dalje,
na čelu svetlega smeha.
S telesom iz zlata, z očmi iz živali,
z iskrami srebra, s plesom kovine.
Krik je skočil iz njenih las,
do neba strašen glas,
da je umrl otrok do srca.

Jeklenolasa, nedolžna, še vselej sama;
odmaknem ti prepreke, da se ne skali naslada.
Tiho prosim zate, da ne bi izvedela.

Odmaknjena, spočeta iz večerov, ko
ne pride smrt.
Brez naglice izgubljena, odpoklicana, odgnana.

Presunila me je, takšna, česar si ne odpustim.
Kdo, kdo pa ji je zarisal oči, brado, ustnico;
meni dolguje na vse strani.

Jeklenolasa, nedolžna, še vselej sama;
odkar odmaknjena, se vrača po dolgih časih;
kadar mrmram pesem o vlahih, srebam vino.

Poslana bo prošnja, naj se vrne;
sestavljena tako, da ji bo mahoma jasno.
Da je tu že vse daljne leto;
in več.

Danes je bilo veliko trpljenja,
zavreči velja današnji dan.
Taki dnevi niso potrebni,
da se približa smrt.

Dovolj je še gibov in namigov,
ki se nemi vračajo,
ki so od nekdaj in za vsak čas.
Gibljejo se v sinjem svetu,
zaupanja vrednem.

Danes je bilo veliko trpljenja.
Iz takih dni vzrašča bog,
v njih izginjajo tigrčki,
v njih izginja prijetni puh
zimskih jasnih noči,
z usnjem in trakovi prepletenih.

Neuslišano darilo, v dolg, mrakobnozelen prt odeta
temna skaza iz voščene prosnine.
Veriga, kromastosinjedrseča v zamolklo ukano
rdečih živali v pogonu za volkom.
Otroka razreže popevka iz majhne preteče prikazni,

ko tiho brez kimanja stopi na prejšnjo volnino.
Pijana, pijana, pijana, iz črnega usnja
električna rokavica;
v zraku brezzračnem, brez cene, brez barve devica.

Pika na belem, planjava, debel, z brzostrelko,
z brado kot vrag, skače nanj, nanjo, brezbarvno pepelko.
Bleda balada, brezbrada končana večerja, brez
starih ogrlic na blagu dišečem na krvi žival,
brez smrti ubita pepelka.

Sprva le skozi ta svet
k meni pride zelen, svetál pogled;
sprva skozi splet besed,
ki jih leno prinaša poletni zrak.

Odklanja ono, ki ga nosi srce,
odriva usoden dogovor teles;
vase pripušča le prazen planet,
prazen čas in zvok besed.

Ko bliže prihaja, stopa na pot
strahu in pijanih izgub.
Ko nudi dlani,
jih izgubi,
za vselej odkrije rane.

Nov poskus razkrije napor,
utrudi nespečno kri; zelen
pogled, proseč pogled,
biseren in sprašujoč.

Rana pokriva telo, veter
je upanje, daljen
dogovor nebes.

Ohranja poezija zadnji prostor
za ljubezen. Za odmor
med vojno s časi in strahovi.
Za trpljenje in življenje
z okovi.

Ko se odklanja hrepenenje,
se pozabi nase;
v temnem, hladnem kraju
nebo leze vase.

Vrste debel v pokrajinah
se razprejo in umrejo;
vrste ulic in korakov
tiho pobledijo.

Deklice izpod oblakov
pa otožno zrejo.
Praznih rok in praznih src
gledajo v tla.

Bolj črnega od črnega vina ni
nikjer. Tudi ni bolj živega.
Ni ga bolj enega in bolj edinega,
ni ga bolj finega.

Bolj črnega od črne muce ni,
ni ga bolj mrnjavega in bolj
sanjavega, bolj tihega niti
bolj igrivega.

Bolj čudovitega od ljubice ni
nikjer. Tudi ni bolj živega.
Ni ga bolj mrnjavega in bolj
sanjavega, bolj tihega niti
bolj igrivega.

Ni ga niti tam, kjer je kaj
resničnega, kaj enega in kaj
mucjega. Ni bolj skrivnostnega,
ne bolj majhnega, velikega.

Kot na koncu pesmi z vinom sem obstal
pred svatbo;
kot pod časom vinskih pesmi sem poslušal
smeh.

Kot je pela pela pesem,
kot je pela kot trobenta;
v vinu slike in rusalke
in strdela moč.

Igor
Karlovšek

Češnja

Tik ob lišajastem zidu je ječala klopca. Da je le premaknila telo, že zastokala, kakor bi hotela navezati pogovor s starko. Nanjo je sedala proti popoldnevom, ko je vsaj malo poravnala hrbet. Čakala je mrakobnega preliva v večer, ko je zaprla kurjico in se umaknila v hišo.

Tokrat je sedla že zjutraj. Ob devetih. Kokoši so začudeno stopicale okoli nje, postavale pred njo na eni nogi in oprezale. Celo Pegatka

je upirala drobno oko s strani vanjo. Ob koncu vrta do Save so mendrali moški v modrih oblekah, teptali zelenje in udrihali okoli sebe s sekirami in vejaki.

Na pomlad so prišli prvič. Resni. Nagubanih čel, možati. »Malo vam bomo razkopali,« je moreče pritisnilo na skoraj do zemlje potlačen hrbet.

Kaj bi razlagali, saj baba ne razume. Razgledali so se, zagugali v nogah, vtaknili roke v žepe. Obljubili so odškodnino, se spogledali. Vzelo jih je dopoldne.

Ves čas je čakala te druge. Z bagri, tovornjaki, kopači. Zažrli bodo v robidje, zarjavelo mrežo na ograji, koprive.

Samo da bi pustili češnjo.

Tam je na ilovnato prst stekla njegova kri. S seboj je odnesla nabreklost v trebuhu, zlato drstenje pleníc, vse njune otroke, ki sta jih gledala pred seboj. Krogle so segle globoko, globoko pod lubje, nesle s seboj na konicah koškeke pljuč, kosti in srca.

Samo še dva vrha proti Savi sta srkala sok izpod ohromelega lubja. Spletle so se nitke med njima. S trepetljivimi vzdihmi sta v posmeh minevanju in spreminjanju ostajali neomajni in stalni. Vedno enaki. Starka s pergamentno tanko bledico osušene kože, polne peg, pod katero so le s težavo krivenčasto grabile modre žile. Češnja z navrtanim lubjem, ki pereva in odpada.